

ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΚΡΙΒ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ ΠΡΩΥΠΟΥΡΓΟΣ

»Πρὸς μεγαλειτέραν φρόνησιν ἠτοιμάσθησαν νὰ ἀναχωρήσωσι, καὶ ἐνῷ οἱ συμπόται ἀπεχειρέτων τὸν θεῖόν μου ἐκράζον τοὺς ὑπηρέτας των, καὶ διέταττον νὰ ἐπισάξουν τοὺς ἵππους των, εὐρέθην μίαν στιγμὴν μόνη μετὸν φοβερὸν Ὁδοῦρδον τὸν αἰώνιον θηρευτὴν· εὐκόλως διέκρινα ὅτι διέπρεπε περισσότερον εἰς τὴν τράπεζαν παρὰ εἰς τὴν αἴθουσαν.

»Οἱ ἱσπανικοὶ οἶνοι, τοὺς ὁποίους ὁ θεὸς μου προσέφερε, τοῦ ἐξησθένισαν τὸ λογικόν, τὸ ὁποῖον ἦτο καὶ τὸ ἀσθενέστερον μέρος τοῦ σώματός του, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν μεγάλως ἐδυσκολεύθη νὰ μοὶ ἀποτείνῃ ψελλίζων ὀλίγας λέξεις συγγνώμης διὰ τὴν σκηνήν, ἣ ὁποία πρὸ ὀλίγου συνέβη, κατόπιν ὁμῶς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐνεθαρρύνθη· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐνεψυχώθησαν, ἤρχισε νὰ βαδίζῃ στερεώτερον, καὶ μοὶ ἀπέτεινε λέξεις φιλαρεσκείας, τόσον ἐκφραστικὰς, ὥστε ἐζήτησα νὰ ἀπομακρυνθῶ.

»—Μὴ φοβῆσαι διόλου, μοὶ εἶπεν, ἀναχωρῶ· ἀλλὰ σὺ ὡς εὐγενὴς τιμωρῶτις θὰ παρὰχωρήσῃς βεβαίως εἰς ἓνα ἀνδρείον ἱππότην τὸν ἀσπασμὸν τοῦ ἀποχωρισμοῦ...

»Τὸν ἀπώθησα... ἀλλ' εἰς μάτην. Καὶ ἐπειδὴ ἐπρυχώρει, ἠθέλησα νὰ τρέξω πρὸς τὸν κώδωνα· αὐτὸς ὁμῶς προεῖδε τὸν σκοπὸν μου, καὶ σταθεὶς μεταξὺ τῆς ἐστίας καὶ ἐμοῦ μὲ ὤθησεν ἀποτόμως. Ἐῖτε ἐκ τῆς κτηνώδους καὶ ἀπροόπτου ἐκείνης συγκρούσεως, εἶτε μᾶλλον ἐκ τῆς φρίκης ἣ ὁποία μετὰ κατέλαθεν ἐκλονίσθη καὶ ἄφισα κραυγὴν τρόμου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης ὁ Κάρολος ὁ ὁποῖος ὁρμήσας κατὰ τοῦ Ὁδοῦρδου, τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὴν παρεῖαν· ἀλλ' ἐκεῖνος μανιώδως ἔσυρεν ἐκ τῆς ζώνης του κυνηγετικὴν μάχαιραν καὶ ἐκτύπησε τὸν Κάρολον... Εἶδον τὴν μάχαιραν λάμπουσαν, εἶδον τὸ αἷμα ρέον μετὰ ταῦτα δὲν εἶδον οὔτε ἠσθάνθη πλεον τίποτε, ἐπειδὴ ἔχασα τὰς αἰσθήσεις. Καὶ ὅτε συνήλθον καὶ ἤρχισα νὰ ἀναλαμβάνω καὶ νὰ συναθροίζω τὰς ιδέας μου, εὐρέθην κεκλεισμένη εἰς εὐρύχωρον εἴκημα, μόλις φωτιζόμενον, διὰ δὲ τοῦ ἀσθενοῦς φωτὸς μικροῦ λυχνίου διέκρινα δύο ἀνθρώπους· ὁ μὲν εἰς ἦτο ὀρθίως καὶ ἐκράτει τὴν κεφαλὴν μου καὶ μοὶ εἶδε σταγόνας ἱατρικοῦ, ὁ δ' ἕτερος γονυπετής εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης μου προσήυχετο.

»—Ὁ Θεὸς μὰς εἰσήκουσεν, εἶπε χαμηλοφώνως φωνὴ λίαν γνωστή, ἡ φωνὴ τοῦ Καρόλου. Ἐπανελάβε τέλος τὰς αἰσθήσεις τῆς, ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς...

»Καὶ οἱ δύο φίλοι ἐνηγκαλίσθησαν... καὶ τοὺς ἔβλεπον καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω πῶς εὐρισκόμην εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἰς τὴν κλίνην ἐκείνην... Χωρὶς ὑπηρετήν. Χωρὶς θλαμηπόλον, καὶ μὴ ἔχοντα ἄλλον πλησίον μου ἐκτὸς τοῦ Θεοβάλδου... καὶ τοῦ Καρόλου... ἐκρούσα τὸν κώδωνα, ἀλλὰ δὲν ἦλθε κανεὶς... ἠθέλησα νὰ ὁμιλήσω, μοὶ ἐπιβόλλουν σι-

ωπὴν... ἐζήτησα τέλος πάντων νὰ μοὶ ἐπιτρέψωσι νὰ ἴδω τοῦλάχιστον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δὲν μοὶ ἐπέτρεψαν, παρὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν καὶ τότε μόνον ἔμαθον ὅλην τὴν ἀλήθειαν.

»Ὁ Κάρολος ἐπληρώθη εἰς τὸν βραχίονα, ἀλλ' ὅχι ἐπικινδύνως, ἐγὼ δὲ προσεβλήθην ὑπὸ πυρετοῦ ἰσχυροῦ· ἱκανὰς ἡμέρας ἤμην σχεδὸν παράφρων καὶ ταχέως ἀνεφάνη ἀσθένεια φρικώδης καὶ μολυσματικὴ, ἣ ὁποία τότε κατεμάστιζεν ἀνηλεῶς τὴν χώραν, διότι ἐπέφερε τὸν θάνατον.

»Ἄμα ἀνεφάνησαν τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς εὐλογίας, φόβος ἐκυρίευσεν ὅλους τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ μας.

»Ὁ θεὸς μου ἐγωϊστὴς καὶ δειλὸς ὡς ὅλοι οἱ γέροντες, τοὺς ὁποίους ἡ ἡλικία καθιστᾷ φιλοζώους, ἐπειδὴ εἶνε παρὰ ποτε προσφιλεῖς εἰς αὐτοὺς τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ταχέως θὰ στερηθῶσι, δὲν ἤθελε πλέον νὰ με ἴδῃ. ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, κατακλείσας συγχρόνως ὅλας τὰς θύρας αἱ ὁποῖαι ἐπλησίαζον μετὰ τὸ ἰδικόν μου, καὶ ἐκτὸς τοῦ πύργου, πιστεύω ὅτι ἤθελε πιθάνον διατάξει νὰ με μετακομίσουν, ἐὰν εἶχε τὴν τόλμην καὶ πρὸ πάντων ἐὰν εὕρισκεν ἄνθρωπον ἄρκετὰ θρασύν διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν του. Τὸ παράδειγμα τοῦ θεοῦ μου, ἐμιμήθησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τῆς ἐπαύλειος, διότι ὁ φόβος τοὺς κατέλαβε. Δὲν ἐτόλμησε κανεὶς νὰ με πλησιάσῃ μήτε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Μὲ ἐνόμιζον κατηρμένην καὶ μολυσμένην, καὶ μετὰ φρίκης ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ ἐμέ. Καὶ ἐν τούτοις ἀπὸ ὀδώδεκα ἡμερῶν οἱ δύο μου φίλοι δὲν με ἀφῆκον διόλου· καθήμενοι παρὰ τὸ προσκεφαλαίον μου, μοὶ ἐπεδαψίλευον νυχθημερόν ἐνδελεχεῖς περιποιήσεις, ζῶντες ἐντὸς τῆς θανατηφόρου ἐκείνης ἀτμοσφαίρας, καὶ ἀντὶ τῆς τόσης ἀφοσιώσεώς των μὴ ζητοῦντες ἄλλην ἀμοιβὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰμὴ τὴν ζωὴν μου, τὴν ὁποίαν τέλος πρὸ μικροῦ ἀπῆλαυσα. Τότε προσήλουν τοὺς ὀφθαλμούς των ἐπὶ τῶν ἰδικῶν μου, μετὰ τὴν οὐρανίαν ἐκείνην ἔσφραξιν, μετὰ τὴν ἀκτινοβόλον χαρὰν μητρὸς τῆς ὁποίας τὸ τέκνον αὐτῆς ἐσώθη. Αἶφνης τοὺς βλέπω παρατηροῦντάς με μετὰ ψυχικῆς ἀνησυχίας καὶ αγωνίας· εἵπειτα ἀναπνέοντάς ἐλευθερώτερα... μετὰ ταῦτα βλέπω λάμπουσαν εἰς τὰ βλέμματά των τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, καὶ αἱ ἀφελεῖς παραφορὰι τῆς χάρας των μοὶ ἐξήγησαν περισσότερον ὅλων τῶν περιποιήσεων τὴν ἀξίαν τῆς ζωῆς μου, τὴν ὁποίαν ἐκινδύνευσα νὰ χάσω.

»Καὶ οἱ δύο ἦσαν γονυπετεῖς πλησίον μου καὶ οἱ δύο κατησπάζοντο τὰς χεῖράς μου, τὰς ὁποίας ἐγὼ ἀπέσυρα μετὰ βίας καὶ μετὰ τρόμου. Ἀλλοίμονον! μοὶ ἐπανάρχετο τὸ λογικόν καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ ὁ φόβος, ἔτρεμον ἤδη μήπως οἱ φίλοι μου γίνωσι θύματα τῆς γενναίας αὐτῶν ἀφοσιώσεως, τὰ δὲ προαισθήματά μου δυστυχῶς ἐπαλήθευσαν

ἐν μέρει, διότι ὁ Θεοβάλδος μετὰ τινος ἡμέρας ἔπεσε προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς μάστιγος ἐκείνης ἀπὸ τῆς ὁποίας αἱ φροντίδες του μὲ διέσωσαν· τότε μόνον ὁ Κάρολος ἀπεμακρύνθη, τότε ὁ Κάρολος μὲ ἐγκατέλειπε, ὁ Θεοβάλδος ἐκινδύνευε, καὶ αὐτὸν μόνον ἠγάπα, εἰς αὐτὸν ἄρα μόνον ἀνῆκεν ἡ ἀφοσίωσις καὶ αἱ περιποιήσεις του. Καὶ νέας ἀντλῶν δυνάμεις ἐκ τῆς νεότητός του ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς ψυχῆς του, τῆς ἀκαμάτου καὶ ἀδαμάστου, ὡς τὸ ἐμπνέον αὐτὴν αἶσθημα, ὁ Κάρολος διήρχετο ἡμέρας καὶ νύκτας ὁλοκλήρους πλησίον τοῦ θνήσκοντος φίλου· τὸν ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας του, ὅταν δ' ἐγὼ τῷ ἀνέφερον περὶ τοῦ κινδύνου εἰς τὸν ὁποῖον ἐξετίθετο,

— «Ὁχι, ὄχι, δὲν φοβοῦμαι τίποτε, οἱ ἄγγελοι μὲ προστατεύουν, ἔλεγε παρατηρῶν με, καὶ ὁ Θεός, λοιπὸν βεβαίως μὲ προστατεύει.

— «Ἄλλως τε, ἡ πεποίθησις καὶ τὸ θάρρος ποτὲ δὲν τὸν ἐγκατέλειπον, αὐτὸς μόνος μὰς ἐνεθάρρυνε. Ἐνίστε πάλιν ἔβλεπον αὐτὸν τραπτόμενον καὶ ὑποχωροῦντα, ἀκουσίως εἰς ἀνησυχίας καὶ θλίψεις, ἀλλὰ πάραυτα ἐθιράμβευε καὶ κατὰ τῶν ἰδεῶν τούτων καὶ ἀνελάμβανε τὴν ἀταρξίαν του, καὶ τὰ χεῖλη του ἐμειδίων, ἐνῷ ἐν τῇ καρδίᾳ εἶχε θανάτου ἀπελπισίαν.

— «Ἰδέ, ἔλεγεν, αἱ ἐπικίνδυναι ἡμέραι παρήλθον· ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ προχωρεῖ πρὸς τὸ καλλίτερον, ὁ Θεὸς εἶνε μεθ' ἡμῶν.

— «Καὶ τῶνόντι, ὁ Θεὸς μὰς εἰσήκουσεν, ὁ Κάρολος ἐσώθη καὶ ὁ Θεοβάλδος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν· ἀλλ' ἡ νόσος τοῦ ἀφῆκε εἰς αὐτὸν φρικτὴ ἔχνη, πᾶ ὅποια τὸν κατέστησαν δυσμορφον.

— «Δὲν ἤμην εὐμορφος, ἔλεγε μειδιῶν, καὶ τώρα ἔγιναι πολὺ ἄσχημος, δὲν θὰ μὲ ἀναγνωρίζετε πλέον.

— «Ἡ ζωὴ φιλία μας· τὸν καθήσυχασε καὶ τῷ ἀπέδειξεν ὅτι δι' ἡμᾶς ἦτο πάντοτε ὁ αὐτός. Ἠρχίσαμεν τὰς πρωινὰς μελέτας μας, τὰς τερπνὰς συνομιλίας, εἰς μίαν λέξιν τὴν πρώτην μας ζωὴν τὴν τόσον εὐτυχῇ ἄλλοτε, τώρα περισσότερον εὐτυχῇ, ἐπινδῇ οἱ παρελθόντες κίνδυνοι τῷ ἔλιδον νέον θέλγητρον· ὁ ὠραῖος καιρὸς καθίστατο λαμπρότατος μετὰ τὴν καταιγίδα!

— «Ὁ Κάρολος καθ' ἐκάστην ἐφαίνετο πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκφραστικὸς, ἀφωσιωμένος καὶ εὐχαρις, διὰ τῆς χάριτος καὶ τῆς ἀγγιχείας ἐνεψύχου τὰς συνδιαλέξεις μας· καὶ ὅταν ἔβλεπεν ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι ἐσώθημεν δι' αὐτοῦ, οἱ χαρκατῆρές του ἐξέφραζον εὐχαρίστησιν καὶ εὐδαιμονίαν.

— «Ποτὲ δὲν ἐφρόντιζε δι' αὐτόν, πάντοτε ἡσχολεῖτο δι' ἡμᾶς καὶ ἐπιμόνως ἐπρόσπαθει νὰ διασκεδάσῃ τὸν δυστυχῇ Θεοβάλδον καὶ νὰ ἀποσπάσῃ αὐτὸν ἀπὸ τὴν κατῆφειαν καὶ τὴν μελαγχολίαν εἰς τὴν ὁποίαν πάντοτε εὕρισκετο μετὰ τὴν ἀσθένειάν του, διαρκούσης τῆς ἀναρρώσεως. Πολλάκις παρετήρησα καὶ ἐγὼ αὐτό· συνεχῶς δηλαδὴ, ἐνῷ περιεδιέβαζεν εἰς τὸν κῆπον μόνος, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, παρουσιαζομένη ἐξ ἀπροόπτου, τὸν ἔβλεπον σπεύδοντα ν' ἀπομαῖξῃ τὰ δάκρυά του. Ἀνησυχοῦντες διὰ τοῦτο τὸν ἐρωτῶμεν τὴν αἰτίαν τῶν θλίψεων του.

— «Μὰς ἔλεγεν ὅτι ἡ δυστυχὴς μήτηρ του πάσχει πάντοτε δεινῶς· καὶ συνεμεριζόμεθα τοὺς φόβους του. Μετ' ὀλίγον, φεῦ! τὴν ἔχασε· ἐκλαίμεν τότε μετ' αὐτοῦ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀνακουφίσωμεν τὴν λύπην του, ἡ ὁποία καθ' ἐκάστην ἐγένετο ζοφερώτερα. Βιάζόμενος τέλος ὑπὸ τῶν θερμῶν παρακλη-

σῶν μας, ὠμολόγησεν ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐμελέτα σχέδιόν τι, τὸ ὁποῖον θὰ μὰς γνωστοποιήσῃ, ἔλεγε, προσεχῶς.

— «Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐγὼ καὶ ὁ Κάρολος εὕρισκόμεθα εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς μουσικῆς, καὶ ἐκεῖνος μὲν ἐκάθητο πρὸ τοῦ κλειδοκυμβαλου, ἐγὼ δὲ πλησίον του· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐκτελώμεν τὴν ἐνώπιόν μας μελωδίαν συνωμιλοῦμεν. Τοῦ ἐνεθυμίζον τὴν πληγὴν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὑπερασπίζόμενός με, καὶ τὴν ὁποίαν αὐτὸς μόνος ἐλησμόνησεν, ὡς μὴ παραπενοῦμενος ποτὲ δι' αὐτήν, καὶ τῷ ἀπεκάλουν, προσέτι, εἰς τὴν μνήμην τὴν εἰσοδόν του εἰς τὴν αἴθουσαν, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ὀδοῦρδος μὲ ἀπώθησε τόσῳ τραχέως.

— «Ἄ! εἶπεν, ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο ἡ φρικωδέστερα τῆς ζωῆς μου. Ποτὲ δὲν ἐφαντάσθην ὁδύναις παρμυσίας ἐκείνων, τὰς ὁποίας τότε ἐδοκίμασα.

— «Ὅτε σὲ ἐκτύπησε μὲ τὴν μάχαιράν του! ἀνέκραξα.

— «Ὁχι, ὅτε ἐφαντάσθην ὅτι ἤθελε νὰ σὲ ἀσπασθῇ.

— «Καὶ ἐνῷ ἐπρόφερε τὰς λέξεις αὐτάς, αἱ ὑποῖαι ἐφαίνοντο ὡς νὰ τῷ διεξέφευγον, ἀνεκαλύφθη εἰς τὴν φωνὴν του, εἰς τὸ βλέμμα του, ἐκφράσις, τὴν ὁποίαν ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχα παρατηρήσει καὶ ἡ ὁποία μὲ ἔκαμε νὰ τρέμω.

— «Κάρολε! ἀνέκραξα κλίνουσα πρὸς τὸν ὦμόν του.

— «Ἄφησε κρυγὴν ὁδύνης, καὶ ἡ ὄψις του ἠλλοιώθη... χωχίς νὰ προσέξω ἔθλιψα μετὰ δυνάμει τὸν βραχίονά του· ὅθεν ἀπηληπισμένη καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐγονυπέτησα ζητοῦσα συγγνώμην· ἠθέλησε νὰ μὲ ἐγείρῃ, ἡ κεφαλὴ του ἤγγιζε τὴν ἰδικήν μου καὶ τὰ χεῖλη του ἔθλιβον τὸ μέτωπόν μου, ὅταν ἐφάνη ὁ Θεοβάλδος. Ὁχρίασεν, ἐνῷ ὁ Κάρολος καὶ ἐγὼ ἐρυθρίωμεν, ἥσθάνθη δὲ διὰ τὴν παρουσίαν του στενοχωρίαν ἀνεξήγητον.

— «Ὁ Θεοβάλδος καθήσυχασεν· ἔπειτα μὲ τὸ σύνθημα αὐτοῦ γλυκὺ μειδίαμα.

— «Φίλοι μου, εἶπε καθήμενος πλησίον μας, ἐνθυμεῖσθε τὴν ἐκπληξιν, τὴν ὁποίαν μοὶ ἐπροξένησε πρὸ τίνος κειροῦ ἢ διήγησις τοῦ ὄνειρου τοῦ Καρόλου; Ἐκτοτε τὰς ἰδέας αὐτὰς ἐσυλλογίζομεν, ἦσαν αἱ πρῶται τὰς ὁποίας ἔλαβον· ὁ χρόνος καὶ τὰ δεινὰ τὰς ἐνίσχυσαν· ὅτε ἐκινδυνεύετε, κυρία, ἔταξα εἰς τὸν Θεόν, ἐὰν σὰς σώσῃ, νὰ ἀφιερῶθαι εἰς αὐτόν καὶ εἰς τὴν λατρείαν του.

— «Νὰ γείνης κληρικός; ἀνέκραξα.

— «Καὶ διατὶ ὄχι; τί νὰ ἐλπίσω ἀπὸ τὸν κόσμον; δύναμαι νὰ ἐπιζητήσω, τώρα πρὸ πάντων, τὴν εὐτυχίαν τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας; Ποία γυνὴ θὰ μὲ ἀγαπήσῃ; ἡ μοναχικὴ ζωὴ παρέχει τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀνάπαυσιν, συμφωνεῖ μὲ τὸν φιλήσυχον καὶ σκεπτικὸν χαρακτῆρά μου· καὶ δὲν θὰ μὰς ἀποχωρήσῃ· διότι ὁ Θεὸς δὲν ἐμποδίζει νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς φίλους μας... ἀπ' ἐναντίας, θὰ προσεύχωμαι ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ μόνον μου ἐνασχόλησις θὰ εἶνε ἡ εὐτυχία των.

— «Εἰς μάτην ὁ Κάρολος προσεπάθησε μὲ ὅλην τὴν ζέσιν τῆς φιλίας νὰ πολεμήσῃ τὸ σχέδιόν του, ὁ Θεοβάλδος ἀπέκρουσεν ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐνστάσεις μετ' ἀταρξίας, καὶ ἀποφάσεως ἀμετακλήτου· ἐπειδὴ δὲ ἠναντιούμεθα,

— «Καὶ ποῖος σὰς λέγει, εἶπε μειδιῶν, ὅτι δὲν τὸ ἀπεφάσισα ἀπὸ φιλοδοξίας; ὁ Κάρολος δὲν ὠνειρεύθη ὅτι θὰ φθᾶσω τὰ πρῶτα ἱερατικὰ ἀξιώματα; φθονεῖτε, φαίνεται, ἀπὸ τοῦδε τὴν τύχην μου, καὶ θέλετε ἀπὸ ζηλοτυπίαν νὰ ἐμβάλλετε προσκόμματα.

» — Βεβαίως αὐτὸ δὲν τὸ ἀνεχόμεθα.

» — Θὰ τὸ ἀνεχῶτε ἐξ ἀνάγκης, ἐπανελάβε ψυχρῶς, διότι τετέλεσται πλέον.

» Ἀμφότεροι ἀφήσαμεν κραυγὴν λύπης καὶ ἐκπλήξεως.

» — Ναί, ἐξηκολούθησε μετὰ προφότητος, ἔδωκα τὸν ὄρκον.

» — Καὶ πότε ;

» — Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ! Προέβλεπα τὰς δυσκολίας ὅπως πολεμήσω τὰς ἐνστάσεις σας, καὶ ὠπλίσθην ἐκ τῶν προτέρων κατὰ τῆς ἀδυναμίας μου. Μὴ μὲ λυπήσθε, φίλοι μου, ἐπειδὴ τώρα εἶμαι εὐχαριστημένος, εἶμαι εὐτυχής.

» Τῶντι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ γαλήνη ἐφάνη διαδεχθεῖσα τὰς ἀνησυχίας τὰς ταραττούσας τὴν ψυχὴν τοῦ μετιωπὸν τοῦ ἡθρίασε καὶ τὰ χεῖλη τοῦ ἐμειδίω. Ἡ φίλια τοῦ ἦτο ἔτι ζωηρότερα καὶ ἀγνωτότερα. Ἀποχωρήσας τῶν ἐγκοσμίων δὲν συνέχετο τοῦ λοιποῦ πρὸς αὐτὰ εἰμὴ δι' ἡμῶν καὶ χάριν ἡμῶν, καὶ ἀφίερου εἰς προσευχὰς καὶ μελέτας τὸν χρόνον τὸν ὅποιον διήνυε μακρὰν ἡμῶν. Ἐτόλμησα νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν θεὸν μου τὴν θέσιν τοῦ ἱερέως τῆς ἐπαύλειος, ἡ ὁποία εἶχε σημαντικὰ κέρδη.

» Ὁ δοῦξ δὲν ἀπεποιήθη. Ἐγὼ τότε ἐκ τῆς πρώτης αὐτῆς ἐπιτυχίας ἐνθαρρυνομένη ἐζήτησα καὶ διὰ τὸν Κάρολον τὴν θέσιν τοῦ γραμματέως, τὴν ὁποίαν ὁ Θεοβάλδος δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἔχῃ, ὁ θεὸς μου συνήνεσε χωρὶς ἀντίστασιν καὶ χωρὶς τὴν ἐλαχίστην παρὰτήρησιν. Δὲν ἠδύναμην νὰ συνέλθω ἐκ τῆς ἐκπλήξεως καὶ τῆς χαρᾶς μου καὶ ἐπίστευσα ὅτι ἀναμφιβόλως ἡ ἡλικία μετέβαλλε τὸν χαρακτῆρα του.

» — Τώρα καὶ ἐγὼ, εἶπεν, ἔχω κἄτι τι νὰ σοῦ ζητήσω.

» — Εἶμαι πρόθυμος εἰς ὅ, τι θέλετε, ἀνέκραξεν. Ἰδὼ ἀπὸ τοῦδε τὴν συγκατάθεσιν σου !

» — Ἐχει καλῶς, μὲ εἶπεν ἀσπαζόμενός με ἐπὶ τοῦ μετώπου. Εὐνοίαν παρομοίαν ποτὲ ἄλλοτε δὲν μοὶ ἔδειξε, μὴ λησμονήσης τὴν ὑπόσχασίν σου, θὰ σὲ τὴν ὑπενηθμίσω μετὰ καῖρόν.

» Μία ἡμέραν, τῶντι, μὲ ἔκραξε εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ δὲν ἤξεύρω διατί, ἐνῶ ἐβάδιζα ἡ καρδία μου ἐπαλλε, τὰ γόνατά μου ἔτρεμον καὶ ὑπερρεώθην νὰ σταματήσω ὀλίγον πρὶν εἰσελθῶ. Ὁ θεὸς μου ἀνεγίνωσκεν, ἀφῆρεσε τὰς διόπτρας του, ἔθεσε τὸ βιβλίον ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ :

» — Ἀνεψιά μου, εἶπεν, εἶσαι ἡδὴ ὠριαιότατη καὶ καλλιστα ἀνατεθραμμένη· ἔχεις πολλὰ προτερήματα καὶ ἴσας περισσότερη, ἀφ' ὅσα ἡρμοζον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Ἀρκων· ἀλλὰ τὸ κακὸν εἶνε πλέον ἀθεράπευτον. Ἄλλως τε, ἔχεις δε, κακοτῶ ἔτη καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες τῶν πέριξ ζητοῦσι τὴν χεῖρά σου.

» — Ἀ ! ἀνέκραξα, ἐγὼ δὲν ἔχω κατὰ νοῦν νὰ νυμφευθῶ.

» Ὁ θεὸς μου μὲ ἠτένισε μετ' ἐκπλήξεως καὶ ἐξηκολούθησε ψυχρῶς :

» — Σὲ ἔκραξα ἐδῶ ὅχι διὰ νὰ σὲ συμβουλευθῶ, ἀλλὰ διὰ νὰ σὲ εἰδοποιήσω ὅτι τὴν χεῖρά σου τὴν ὑπεσχέθην εἰς ἓνα ἐκ τῶν γειτόνων μας.

» Ἡ καρδία μου ἔπαισε νὰ πάλῃ καὶ παρ' ὀλίγον νὰ λιποθυμήσω. Ὁ θεὸς μου ἔδειξε κάθισμα καὶ ὡς νὰ μὴ συνέβη τίποτε ἐξηκολούθησεν :

» — Ἐξέλεξα τὸν πλουσιώτερον καὶ τὸν εὐγενέστερον, τὸν υἱὸν τοῦ κόμητος Πόπελι, αὐριον θὰ ἔλθῃ· ἐτοιμάσου λοιπὸν νὰ τὸν δεχθῇς.

» Ἦθελαν νὰ τοῦ ὁμιλήσω, νὰ τὸν ἰκετεύσω, ἀλλ' ἐκεῖνος

δὲν ἔδιδε τὴν παραμικρὰν προσοχὴν, ἐπανελάβε μόνον τὰς διόπτρας καὶ ἤνοιξεν ἐκ νέου τὸ βιβλίον τοῦ κάμνων ἐνταύτῳ σημείον νὰ ἀπομακρυνθῶ. Καὶ γοητευθεῖσα, οὕτως εἶπεν, ὑπὸ τῆς ἀσάρκου ἐκείνης χειρὸς, τὴν ὁποίαν ἔτεινε πρὸς ἐμέ... ὑπήκουσα ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς γοητείας ἐκείνης, χωρὶς λέξιν νὰ προσφέρω, ἐξῆλθεν καὶ δραμεῦσα ἐκλείσθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ὅπου ἀνελύθην εἰς δάκρυα. Διατί ; Ποῖον τὸ αἶτιον τῆς ἀπελπισίας μου ; Δὲν ἤξευρον, δὲν ἠδύναμην νὰ τὸ ἐξηγήσω· ἀλλὰ πρὶν ἰδῶ τὸν σύζυγον ἐκεῖνον, πρὶν τὸν γνωρίσω καὶ μάθω τίς εἶνε, ἠσθανόμην τὴν ψυχὴν μου φεύγουσαν. Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη συμφορὰ παρέλυσεν καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὸ θάρρος μου. Οἱ φίλοι μου μόνον ἠδύναντό νὰ μὲ ἐνθαρρύνουν, ὅθεν ἐδραμον πρὸς αὐτούς.

» — Φίλοι μου, τοῖς λέγω μετὰ λυγμῶν, συμβουλευσάτέ με, σώσατέ με, θέλουν νὰ μὲ ὑπανδρεύσουν.

» Ὁ Θεοβάλδος ἀνεσκίρτησε, κατόπιν ὕψωσε πρὸς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμούς· εἶδον λάμποντα δάκρυα. Ὁ Κάρολος ἀφ' ἐτέρου κατέστη ὡχρὸς ὡς ὁ θάνατος, ἀλλὰ δὲν ἀπεκρίθη. Ἐγὼ νομίσασα ὅτι δὲν μὲ ἤκουσε :

» — Θέλουν νὰ μὲ ὑπανδρεύσουν, ἐπανελάβον ! δὲν ὁμιλεῖς ! δὲν ἀποκρίνεις ! Τί μὲ συμβουλευεῖς ;

» — Δὲν συναινεῖς λοιπὸν εἰς αὐτό ; ἀνέκραξε χαίρων.

» — Προτιμῶ μυριάκις τὸν θάνατον.

» Ἠθέλησε νὰ ἀποκριθῇ, ἀλλὰ μὴ δυνάμενος νὰ εὕρῃ φράσιν, ἐκράτησεν ἐπ' ὀλίγον τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν χειρῶν του, μετὰ ταῦτα προσπαθῶν νὰ συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις του :

» — Ἐὰν αὕτη εἶνε ἡ θέλησις τοῦ θεοῦ σου, εἶπεν, οὔτε ὁ ὀρθὸς λόγος, οὔτε τὰ δάκρυα, οὔτε αἱ παρακλήσεις θὰ συννηθῶν νὰ τὴν νικήσουν.

» Ἡμεῖς, συναίσθανόμενοι τὴν ὀρθότητα τῶν λόγων του, ἐσιωπήσαμεν, ὁ δὲ Κάρολος ἐξηκολούθησεν :

» — Οὔτε κἂν θὰ προσπαθῶ νὰ τὸν ἀποτρέψω τῆς ἀποφάσεώς του, θὰ ἦτο ἀνωφελές.

» — Τί λοιπὸν σκοπεῖς νὰ πράξῃς ;

» — Θὰ ἀπευθυνθῶ πρὸς δύναμιν ἀνωτέρα. Θὰ ἀξήσω τὴν ἔπαυλιν καὶ θὰ καταφύγω εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Εὐσεβείας, ὅπου εἶνε κεκλεισμένη ἡ νεωτέρη σου ἀδελφὴ κυρία Ἰσθὲλλαν.

» — Καλὰ λέγεις ! ἀνέκραξα. ἄς φύγωμεν !

» — Ἀφῶν· εἶπεν ὁ Θεοβάλδος σταματῶν με, πιστεύεις ὅτι ἡ ἡγουμένη τῆς μονῆς τῆς Εὐσεβείας θὰ συναινέσῃ νὰ σὲ δεχθῇ καὶ νὰ σὲ διατηρῇ, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ θεοῦ σου ; Μίαν λέξιν νὰ εἶπῃ καὶ ὅλων τῶν μοναστηρίων αἱ θύραι θὰ κλεισθῶν· κανεὶς δὲ θὰ τολμήσῃ νὰ περιφρονήσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ καὶ νὰ ἐναντιωθῇ κατὰ τῶν δικαίων ἀξιωσέων τοῦ, ἐπειδὴ τέλος ἔχει δικαίωμα... εἶσαι ἀνεψιά του... σὲ ἀνέθρεψε.

» Δὲν εἶχον τί νὰ ἀποκριθῶ, μήτε ἐγὼ μήτε ὁ Κάρολος, ὁ ὁποῖος ἔκυψε τότε τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶπε ψυχρῶς :

» — Τότε, ὑπάρχει ἐν τελευταίον μέσον, τὸ ὁποῖον μόνον ἐμεῖς θὰ ἐκθέσῃ.

» — Καὶ ποῖον ;

» — Θὰ τὸ μάθετε μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

» Καὶ μὲ ὅλας τὰς παρακλήσεις μας δὲν ἠθέλησε κατ' οὐδέναν λόγον νὰ μᾶς τὸ εἶπῃ.

Δ'

« Τὴν ἐπομένην ἡ μάστιξ τοῦ ταχυδρόμου ἀντήχησεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πύργου· μετ' ὀλίγον εἰσῆλθε μεγαλοπρεπὲς

ὄχημα προηγούντο καὶ εἶποντο ἱπποκόμοι καὶ κυναγωγοί. Ὁ θεὸς μου, ὀρθὸς καὶ περιστοιχούμενος ὑφ' ὅλων τῶν οἰκετῶν, ὑπεδέχθη τὸν νεεληθόντα ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς κλίμακας, τὸν ἡσπάσθη καὶ τὸν εἰσῆγαγεν εἰς τὴν αἵθουσάν. Μετὰ ταῦτα μοὶ εἶπον ὅτι μὲ περιμένει. Ἐνόμισα ὅτι ποτὲ δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ καταβῶ τὴν μεγάλην λιθίνην κλίμακα, ἣ ὅποια ὠδήγει ἀπὸ τοῦ δωματίου μου εἰς τὴν αἵθουσαν τῆς ὑποδοχῆς. Δὲς ἡναγκασθὴν νὰ στηριχθῶ ἐπὶ τοῦ δρυφράκτου... Τέλος συν-κέντρωσα τὰς δυνάμεις μου καὶ εἰσῆλθον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὰ κάτω καὶ μόλις ἰσταμένη ἐπὶ τῶν ποδῶν μου. Ὁ θεὸς μου μὲ παρουσάσεν εἰς τὸν κόμητα Πόπολι, ὁ ὅποιος πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐκληρονόμησε τὸν πατέρα του, τὸν πλουσιώτερον ἄρχοντα τῆς χώρας. Ἀλλὰ τί ἡσθάνθη, δίκαιε Θεέ, ἀναγνωρίζουσα τὸν τραχὺν καὶ ἄγριον Ὁσάρδον, ὁ ὅποιος πρὸ δύο περιπτῶν ἐτῶν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνην θέσιν βαναύσως μὲ ἐξύβρισε καὶ ἐπλήγησεν ἀνάνδρως ἄσπλον καὶ ἀνυπεράσπιστον;

» Ὁ κόμης Πόπολι μὲ ἐχαιρέτισεν εὐσεβάστως μετὰ ταῦτα ἐστράφη πρὸς τὸν θεὸν μου, ὁ ὅποιος τῷ εἶπε μετὰ ψυχρότητος:

» — Ἔστω, μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας εἰς τὸ παρεκκλησίον τῆς ἐπαύλεως ὁ ἱερεὺς μου θὰ εὐλογήσῃ τὸν γάμον αὐτόν.

» — Ὁ δὲ κόμης ἀπεκρίθη ὑποκλινόμενος.

» — Ὅπως ἀγαπᾶτε, ὑψηλότατε.

» Ἀγανακτήσασα διὰ τὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὴν τυραννίαν ἐκείνην καὶ πεπεισμένη ἀφ' ἑτέρου ὅτι ἀπέναντι τῆς ἀνηλεοῦς θελησέως τοῦ θεοῦ μου ἡ εὐτυχία μου δὲν ἐλογίζετο καθόλου, ὠρκίσθη ὅτι ποτὲ δὲν θὰ γείνω σύζυγος τοῦ κόμητος Πόπολι.

» Ὁ Κάρολος, ἐξ ἄλλου, ἦτο ἡρεμὸς καὶ γαλήνιος καὶ ἐφαίνετο πλήρης ἐλπίδων ἐκ τοῦ νέου μέσου, τὸ ὅποιον συνέλαβε καὶ τὸ ὅποιον ἐκρυπτε.

» Μετ' ὀλίγας ὁμως ἡμέρας τὸ θάρρος αὐτοῦ τὸν ἐγκατέλιπε, κατηφῆς καὶ σιωπηλός, ἔγεινε τὸ παίγνιον ἐσχάτης ἀπελπισίας.

» — Δὲν δύναμαι πλέον νὰ σὲ σώσω, μὲ εἶπε, δὲν δύναμαι οὔτε νὰ ἀποθάνω ὑπὲρ τῆς εὐεργετιδὸς μου. Εὗρον τὸν κόμητα Πόπολι, καὶ χωρὶς νὰ ἀναφέρω τὸ ὄνομά σας, οὐδὲ νὰ σας ἐκθέσω, τοῦ ὑπενθύμισα ὅτι πρὸ δύο ἐτῶν τὸν ἐξύβρισα, προσφέρων εἰς αὐτόν ἡδὴ ἱκανοποίησιν ἐντιμοτέραν. Ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἐδέχετο, ἐπειδὴ λέγουν ὅτι εἶνε ἀνδρείος ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει, ἢ θὰ τὸν ἐφόνευον ἢ θὰ μὲ ἐφόνευε. Θὰ ἐμπόδιζον τὴν δυστυχίαν σας ἢ δὲν θὰ ἤμην μάρτυς αὐτῆς, τὸ μόνον τὸ ὅποιον ὑπὲρ ὑμῶν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὁ ἀτυχὴς Κάρολος. Ἀλλ' ἡρνήθη ὑπεροπτικῶς, ἐρωτῶν μὲ ποῖος ἤμην... ποῖος ἤμην, κυρία!... ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ ἀποθάνω!... Συνεβουλεύθην καὶ ἄλλους καὶ φαίνεται ὅτι ἔχει δίκαιον. Φαίνεται ὅτι ἐγώ, ἄγνωστος, ὀρφανός, νόθος ἴσως, δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ φονεθῶ ὑπὸ χειρὸς εὐγενοῦς... ὑπὸ τοῦ κόμητος Πόπολι. Φαίνεται ὅτι καὶ τὸ νὰ τολμήσῃ νὰ ζητήσῃ τις τὴν τιμὴν αὐτὴν εἶνε ἐγκλημα, διότι ὁ θεὸς σας μὲ δίκαιε.

» — Σέ, Κάρολε;

» — Ναί, πρέπει νὰ φύγω ἐντὸς ὀκτώ ἡμερῶν, δηλαδὴ τὴν προτεραίαν τοῦ γάμου σου.

» Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεοβάδλος, καὶ ἐρρίφθημεν κλαίοντες εἰς τὰς ἀγκάλας του.

» — Τῷόντι, εἶπε μιγνύων τὰ δάκρυά του μετὰ τῶν ἰδίων μας, τῷόντι, εἶθε πολὺ δυστυχής...

» Καὶ ἡ συγκεινημένη του φωνὴ ἐπροσπάθει νὰ μᾶς δώσῃ ἐλπίδας, τὰς ὁποίας αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν εἶχεν, ἐνόνων πρὸς τὰς παρηγορίας τῆς φιλίας καὶ τὰς τῆς θρησκείας.

» Τὸν ἐβλεπόν ἐπὶ ἡμέρας δύο κατὰ συνέχειαν προσπαθοῦντα νὰ καταπραύνη τὴν ἀπελπισίαν τοῦ Καρόλου, ὁ ὅποιος παραδεδομένος εἰς τὴν λύπην του δὲν ἤθελε τίποτε νὰ ἀκούσῃ. Τέλος ἡ μαγία του κατηνύσθη καὶ αἴφνης κατέπαυσε· ἀλλὰ σκεπτικὸς καὶ κατηφής, δὲν ὠμίλει πλέον μήτε εἰς τὸν Θεοβάδλον μήτε εἰς ἐμέ. Ἐφαίνετο ὅτι ἐμελέτα ἀπαίσιον σχέδιον, ὑπὸ τοῦ ὁποίου κατείχετο καὶ ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ τοὺς φίλους του ἐλησμόνει. Αἱ ἡμέραι ἐν τούτοις παρήρχοντο καὶ ἐφθασεν ἡ προτεραία τοῦ γάμου μου.

» Ὁ Θεοβάδλος ἐμφανίζεται ὡχρὸς καὶ τὴν ὄψιν ἡλλωμένος.

» — Ἰωάννα, μοὶ εἶπε, πρέπει νὰ σώσωμεν τὸν Κάρολον, νὰ σώσωμεν τὴν ψυχὴν του. Σήμερον τὸ πρωὶ ἦλθε πρὸς ἐμέ ὅχι ὡς πρὸς φίλον του, ἀλλ' ὡς πρὸς λειτουργὸν τῆς θρησκείας καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀγιάσω καὶ νὰ τῷ δώσω τὴν ἄφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν του, τὴν ὅποιαν ὁμως τῷ ἡρνήθη, ἐπειδὴ μελετᾷ νὰ ἐκτελέσῃ ἐγκλημα!...

» — Αὐτός, ἀνέκραξα;

» — Ναί... ἐγκλημα, τὸ ὅποιον θὰ ἐπισύρει τὴν αἰωνίαν κόλασιν. Μὴ τὸν κατακρίνης, κυρία, μὴ τὸν ἐπιβαρύνῃς διὰ τῆς ὀργῆς σου... Θέλει νὰ αὐτοκτονήσῃ.

» Ἀφῆκα κραυγὴν καὶ ἡσθάνθη τὸ ψῆφος τοῦ θανάτου διερχόμενον ἀπὸ τὰς φλέβας μου.

» — Νὰ αὐτοκτονήσῃ! ἀνέκραξα, καὶ διατί;

» — Διατί; ἐπανελάθει ὁ Θεοβάδλος θλίβων τὰς χεῖρας μου μετὰ τῶν παγωμένων τοῦ χειρῶν... δὲν ἤξευρα πῶς νὰ σοὶ τὸ εἶπω... καὶ ὁμως εἶνε ἀνάγκη... πρέπει.

» Καὶ λέγων ταῦτα, ψυχρὸς ἰδρὼς κατέρρεεν ἐκ τοῦ ὡχροῦ μετώπου του.

» — Τελείονε! Τελείονε!...

» — Ἀκουσε λοιπὸν ἐπανελάθει χαμηλὴ τῇ φωνῇ καὶ τελευταίαν καταβάλλων προσπάθειαν, εἰς ἐμέ μόνον τὸ ἐνεπιστεύθη καὶ σὺ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ μάθῃς... Σέ ἀγαπᾷ ὡς μανιακός! Σέ ἀγαπᾷ... Ἰδοὺ διατί θέλει νὰ αὐτοκτονήσῃ! Ἰδοὺ διατί θὰ ἐπισύρῃ τὴν κατάραν ἐφ' ἑαυτοῦ.

» — Ἄ! ἀνέκραξα, τότε θὰ ἀποθάνω καὶ μετ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ συμμερίζομαι τὰ αἰσθήματά του.

» — Σὺ, Ἰωάννα, νὰ ἀποθάνῃς;

» Μετὰ ταῦτα χαμηλόνων τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μὴ τολμῶν νὰ μὲ ἀτενίσῃ ὑπέλαβε μὲ φωνὴν ὑποτρέμουσαν:

» — Τὸν ἀγαπᾷς λοιπὸν καὶ σὺ;

» Ἀντὶ ἀπαντήσεως ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας του. Ὁ Θεοβάδλος μετὰ τινων στιγμῶν σιωπῆς, ἐρρίφεν ἐπ' ἐμοῦ βλέμμα πλήρες ἀγαθότητος.

» — Κόρη μου, εἶπε, (πρώτην φορὰν τότε μὲ ὠνόμαζε τσιουτοτρόπως, ἐπιτρέποντος τοῦτο τοῦ ἱεροῦ ἐπαγγέλματός του), κόρη μου, εἶθε νὰ δυνηθῶ νὰ ἀποκαρῶνω ἀπὸ σέ καὶ στρέψω ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ὅλα τὰ δεινὰ τὰ ἐπαπειλοῦντά ἀμφοτέρους ὑμᾶς. Ἵπασχέθητι μόνον νὰ παραιτήσῃς τὰς ἰδέας αὐτὰς τοῦ θανάτου, ἰδέας ἐνόχους, αἱ ὁποῖαι κλείουν ἐνώπιόν

σου τὰς θύρας τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου ἐπιθυμῶ μίαν ἡμέραν νὰ σέ ἐπανεύρω.

» — Ἀλλὰ τότε τί νὰ πράζωμεν ;

» — Ὑπάρχει ἐν μέσῳ, ὑπέλαθε μετὰ συγκινήσεως, ἐάν ἀγαπᾷς τὸν Κάρολον, ἐάν δύνασαι, χάριν αὐτοῦ, νὰ περιφρονήσης καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὸ ὄνειδος τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς λύπας καὶ τὴν πενίαν ἴσως.

» — Εἶμαι ἐτοιμὴ.

» — Ἐστω λοιπόν· δὲν πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ σοὶ δώσω παρυσίαν συμβουλῆν... Πρόκειται ὅμως περὶ τῆς ψυχῆς σου...

» Διεκόπη ὡς νὰ τὸν ἐφόβιζε τὸ σχέδιον, τὸ ὅποιον ἐμελλε νὰ μοὶ προτείνη.

» — Ἀλλ' ὁ θεὸς θὰ συγχωρήσῃ, ἐλπίζω, ἐν σφάλμα περισσότερον ἐνὸς ἐγκλήματος... νυμφεύητι τὸν Κάρολον κρυφίως ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ βωμοῦ.

» — Καὶ τίς θὰ τολμήσῃ νὰ μᾶς ἐνώσῃ, ἐκτιθέμενος οὕτω κατὰ τῆς ἐκδικήσεως τοῦ θεοῦ μου καὶ τῆς οἰκογενείας μου ;

» — Ἐγώ, εἶπε.

» Μὴ εὐρίσκουσα φράσεις διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω, ἐρρίφθην εἰς τὰς ἀγκάλας του.

» — Πόθεν προέρχεται ἡ ἐκπληξίς σου ; Ἐξηκολούθησε δὲν σοὶ ἔλεγον πρό τινῶν ἐτῶν ὅτι ἐγὼ ὁ ἀτυχὴς θὰ σὰς ἐπροστάτευον μίαν ἡμέραν ;

» Δὲν εἶχμεν καιρὸν νὰ χάσωμεν, ἐπειδὴ ὁ γάμος μου μετὰ τοῦ κόμητος Πόπολι προσδιώρισθη διὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἐπαύριον. Συνεφωνήθη λοιπόν, τὸ μεσονύκτιον τῆς αὐτῆς ἐσπέρας ὁ Κάρολος καὶ ἐγὼ νὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον τῆς ἐπαύλεως κ' ἐκεῖ ὁ Θεοβάδλος νὰ μᾶς ἐνώσῃ, μετὰ τὸν γάμον δὲ νὰ ὑπομεινώμεν καὶ οἱ τρεῖς μετὰ καρτερίας τὴν ὀργὴν τοῦ δουκὸς τῆς Ἀρκου, ὁ ὅποιος ἠδύνατο νὰ μᾶς διώξῃ, νὰ μᾶς ἀποκληρώσῃ, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ μᾶς χωρίσῃ.

» Μετὰ τὸ γεῦμα ἤμεθα συνηγμένοι εἰς τὴν αἴθυσαν, τῆς ὁποίας αἱ ὑελοφρακταὶ θύραι ἔβλεπον πρὸς τὸν κῆπον· ὁ κόμης Πόπολι πλησίον μου καθήμενος ἐδείκνυνεν εὐπροσηγορίαν ὅσῃν αἱ θρησκευτικαὶ αὐτοῦ ἔξεις τῷ ἐπέτρεπον. Ὁ Κάρολος εἰσέρχεται καὶ ἐκ τῶν ἀκτινοβολούντων ὀφθαλμῶν του ἠγόησα ὅτι ὁ Θεοβάδλος τὸν εἰδοποίησεν. Ἦρχετο νὰ λάβῃ ἄδειαν ἀπὸ τὸν θεὸν μου, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπομένην ἡμέραν. Ἐχαιρέτισε τὸν κόμητα μετὰ ψυχρότητος, καὶ ἐπλησίασε πρὸς ἐμὲ διὰ νὰ με ἀποχαιρέτισῃ, καὶ ἐνῶ ἔφερε τὴν χεῖρά μου εἰς τὰ χεῖλη του :

» — Ἀπόψε τὸ μεσονύκτιον... τῷ εἶπον χαμηλοφώνως.

» — Τὸ μεσονύκτιον ! ἀπεκρίθη θλίβων τὴν χεῖρά μου καὶ παρατηρῶν με μὲ βλέμμα εὐγνωμοσύνης καὶ ἐρωτος!

» Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῷ εἶπον ὅτι ἀνθρωπὸς τις κακῶς ἐνδεδυσμένος τὸν περιέμενεν εἰς τὸν κῆπον.

» Μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὸ παράθυρον τῆς αἰθούσης εἶδον καὶ τοὺς δύο προχωροῦντας διὰ τῆς μακρᾶς ἀναδενδράδος. Δὲν ἠδυνάμην νὰ διακρίνω τὴν φυσιογνωμίαν καὶ ὅμως τὸ ἦθος καὶ ἡ στάσις δὲν μοὶ ἦσαν ἀγνωστα καὶ μοὶ ἀνεκάλουν ἀναμνήσεις ἀμφιβόλους καὶ σκοτεινᾶς. Ἀμφότεροι συνωμῖλουν μετὰ ζωηρότητος, ἐφαίνετο δ' εἰς τὰ κινήματα καὶ τὸ βᾶδισμα τοῦ Καρόλου ταραχὴ καὶ συγκινήσεις, ἡ ὁποία μὲ ἀνησυχεῖ πολὺ μὴ δυνάμην νὰ τὴν ἐξηγήσω, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον τὸ ἐσπέρας δὲν ἐφάνη ποσῶς εἰς τὴν αἴθυσαν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, ἔλεγον κατ' ἐμαυτὴν παρατηροῦσα τὸ ὥρολόγιον, μετ'

ὀλίγον θὰ μάθω διὰ τὴν ἀπροσδόκητον αὐτὴν ἐπίσκεψιν.

» Πρὸς μεγάλην μου τέλος χαρὰν, ἀπεσύρθησαν ὅλοι εἰς τὰ δωμάτια των. Ἐγὼ ἔμεινα εἰς τὸ εὐκτήριόν μου, καὶ ὅταν τὸ ὥρολόγιον τοῦ πύργου ἐσήμαινε μεσονύκτιον ἤμην ἤδη εἰς τὸ παρεκκλήσιον.

» Ἄλλος εἶχε προηγηθῇ.

» — Εἶσαι σύ, Κάρολε ; ἠρώτησα.

» — Ὁχι, κόρη μου, ἀπήντησε φωνὴ τις τρέμουσα.

» Ἦτο ὁ Θεοβάδλος.

» Εἰς μάτην περιεμένομεν ἡ ἡμέρα ἤδη ὑπέφωσκεν, ἀλλ' ὁ Κάρολος δὲν ἐφάνη.

Ἡ ἐπομένη καὶ αἱ ἀκόλουθοι ἡμέραι παρήλθον καὶ δὲν τὸν ἐπαινίδεμεν πλέον.

Ε'

» Ἡ ἀπουσία τοῦ Καρόλου, ἡξηκολούθησεν ἡ κόμησσα, ἡ μυστηριώδης καὶ οὕτως ἀπροσδόκητος ἀναχώρησις του μᾶς ἐπάγωσαν ἐκ τρόμου· ἐγένινεν ἄρᾳ γε θυμὸς ἐνέδραξ; Μήπως τὰ σχέδιά μας ἀνεκαλύφθησαν ; μήπως ἡ ζηλοτυπία ἀντεραστοῦ ἐμίσθωσε δολοφόνους ; ἢ μήπως, τέλος, ἡ ἐκδίκησις καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ δουκὸς τῆς Ἀρκου τὸν ἐστέρησαν τῆς ἐλευθερίας καὶ τὸν ἐρρίψαν ἐντὸς εἰρκτῆς ;

» Ἐματαιοπονοῦμεν εἰς εἰκασίας καὶ ἐρευνᾶς ἀνωφελεῖς, ἐπειδὴ ὅλαι αἱ ἀναζητήσεις τοῦ Θεοβάδλου ἦσαν μάταιαι καὶ εἰς οὐδὲν συμπέρασμα ἔληξαν. Ἀφ' ἐτέρου οὔτε ὁ κόμης Πόπολι, οὔτε ὁ δουξ τῆς Ἀρκου ἐξέφραζον τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν δὲν ὠρίσθησαν καθόλου κατὰ τοῦ Θεοβάδλου, οὔτε τὰς συνεντεύξεις μας ἠμπόδισαν, καίτοι δὲ παρωργισμένοι κατὰ τῆς ἀντιστάσεώς μου, ἐφαίνοντο ὅμως ἀποδίδοντες αὐτὴν εἰς τὴν ἀποστροφὴν μου κατὰ τῆς ὑπανδρίας. Κατῳρώσασα δι' ἱεσιῶν καὶ δακρύων νὰ λάβω τρίμηνον ἄδειαν, ὀρκισθεῖσα, ὅτι ἄμα ἡ προθεσμία φθάσῃ θὰ ὑπακούσω... Καὶ ὅταν ἡ ὀλεθρία αὕτη ἡμέρα ἐφθασεν εἰς μάτην πλέον διὰ νέων παρακλήσεων ἐζήτησα ἀκόμη ὀλίγον καιρὸν, ὥφειλον νὰ ὑποταχθῶ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ θεοῦ μου, εἰς τὰς ὑποσχέσεις μου, εἰς τὸν δοθέντα ὅρκον... φεῦ ! καὶ εἰς τὸ πεπρωμένον μου, τὸ οὔτε ὑπὸ θεῶν, οὔτε ὑπὸ ἀνθρώπων δυνάμενον πλέον νὰ μετατραπῇ.

» Τὸ λογικόν μου ἐσταμάτησεν, ἡ καρδίᾳ μου διερράγη, ἡ ἐλευθερία μόνῃ μοὶ ἔμενεν... ὁ δουξ τῆς Ἀρκου μοὶ τὴν ἀφῆρεσε καὶ αὐτὴν. Ἐγεῖνα κόμησσα Πόπολι.

» Ὁ θεὸς μου εὐχαριστηθεὶς τρόπον τινὰ ἐκ τῆς τυραννικῆς ἐκείνης πράξεώς του, ἡ ὁποία μὲ ἔκαμε τοῦ λοιποῦ δυστυχῆ, καὶ ὡσεὶ περιέμενε τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀπέθανε κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ συνοικεσίου ἔτος, ἀφῆσας ἡμᾶς κληρονόμους ὅλης τῆς περιουσίας του. Οὐδεμία ἐπῆλθεν εἰς τὴν τύχην μου μεταβολή. Οὐδεμία περὶ τοῦ Καρόλου εἰδήσις. Ἐάν καθὼς ἐπιστεύομεν, ἦτο φυλακισμένος κατ' αἴτησιν τοῦ δουκὸς τῆς Ἀρκου, ὁ θάνατός του ἔπρεπε νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὴν ἐλευθερίαν· ἀλλ' οὐχ' ἔττον δὲν ἐφάνη καὶ ὁ Θεοβάδλος εἶπε μετ' ἀπελπισίας :

» — Τετέλεσται, ὁ φίλος μᾶς δὲν ὑπάρχει πλέον.

» Τότε τὸν ἐθρήνησαμεν, ἐπενθίσαμεν, καὶ ὑπὸ τὴν ἀναδενδράδα τοῦ κήπου ἐκείνην, ὅπου ἄλλοτε ἐκαθήμεθα, ἀνηγείραμεν λίθον ἐπιτύμβιον, μυστηριώδης, ὡς τὴν τύχην του,

ἄνευ ἐπιγραφῆς· ἐπὶ δὲ τοῦ μνημείου ἐκείνου τοῦ ἐστερημένου λειψάνων, ἀλλὰ πλήρεις ἀναμνήσεων, ἐπορευόμεθα κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν ὅπως ὁμιλήσωμεν περὶ αὐτοῦ, προσευχθῶμεν καὶ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ἡμέραν ἣ ὅποια θὰ μᾶς συνήνцу.

»Τρία ἔτη παρῆλθον οὕτω πλησίον συζύγου κατεχομένου ὑπὸ κτηνωδῶν καὶ ὀργίλων παθῶν, τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ καρδιά δὲν ἦτο ὅσον ἐνόμιζον σκληρά. Ὅλα τὰ ἐλαττώματά του προήρχοντο ἐκ τῆς ἀνὰ τροφῆς του, ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς παντελοῦς αὐτῆς ἐλλείψεως. Ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ ἐπικρίσις ἦσαν συνέπεια τῆς ἐντελοῦς ἀμαθείας του. Καὶ ὅταν ὁ Θεοδόχος ἐπιδεδίωκε καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν ἔκαμε διὰ τῆς ἀνεξάντλητου αὐτοῦ ὑπομονῆς, νὰ συναίσθανθῃ ὅτι ἦτο ἀμαθής, ἤρχισε νὰ ἔχη περισσοτέραν πεποίθησιν εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἑαυτόν. Ἐγὼ ἂν ἐτέρου προσεπάθουν νὰ μετριάσω τὰς ἀγρίας καὶ παρφόρους του ὁρμάς, τὰς ὁποίας καὶ αὐτοὶ οἱ γλυκεῖς μου τρόποι δὲν κατάρθουν πάντοτε νὰ τὰς θαλάσσουν. Οἱ θεαταὶ τῶν βικιοπραγιῶν του μὲ ᾤκτειρον διὰ τὰ δεινὰ πρὸς τὰ ὅποια ὀλίγον συνεκινούμην· ἐθαύμαζον τὴν καρτερίαν μου, ἡ ὁποία ὅμως πραγματικῶς ἦτο ἀδιαφορία· ἐπειδὴ αἱ μεγάλοι συμφοραὶ μὲ καθίσταν ἀναίσθητον πρὸς τὰς λύπας. Τοῦ Θεοδόχου ἡ θλίψις ἠΰξανε ὁσημέραι. Ἡ θεὰ τοῦ πύργου τὸν ἠνώχλει, ὁ ἀὴρ τὸν ὁποῖον ἀνέπνεε, ἔβλαπτε τὴν ὑγίειαν του, καὶ ἐὰν δὲν ἀνεχαιτίζετο ὑπὸ τῆς πασχούσης ὑγείας μου, πρὸ πολλοῦ θὰ ἀπεμακρύνετο. Κατηγῆς καὶ σιωπηλός, ἀπέφευγε πᾶσαν διασκέδασιν οὐδὲ τῆς σπουδῆς αὐτῆς ἐξαιρουμένης, καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὰ θρησκευτικὰ εἰρηχετο ἡμέρας καὶ νύκτας ἐπὶ τῶν βιβλίων τοῦ βωμοῦ. Ἀπαντες ἐθεώρουν αὐτὸν ὡς ἅγιον, καὶ ὁ σύζυγός μου αὐτὸς ἐσέβετο τὴν ἔξοχον αὐτὴν ἀρετὴν, ἡ ὁποία τὸν ἀνεδείκνυεν ὑπέρτερόν μου, καὶ ὅτε ἐγὼ ἐξαιρετικῶς κατηγόρουν τὴν αὐταπαρνήσιν ἐκείνην, διότι μοὶ ἐστέρει τὸν φίλον μου, ἐκείνος ἐπανήρχετο καὶ ἡ αὐστηρά φυσιογνωμία του, καὶ οἱ στυγνοὶ ὀφθαλμοὶ του ἐπανέβρισκον πρὸς στιγμὴν δι' ἐμὲ τὸ μειδιᾶμα, ἢ τὰ δάκρυα.

»Ὁ κόμης Πόπολι ἐπεσκέπτετο ἀπὸ τινων μηνῶν συνεχέστερον τοὺς γείτονας εὐγενεῖς, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν ἐπεσκέπτοντο καὶ συνδιελέγοντο μυστικῶς. Τελευταῖον, μετὰ μεγάλης μου ἐκπλήξεως, παρετήρησα ὅτι ἀντικείμενον τῶν ἐνασχολήσεών του δὲν ἦτο πλέον ἡ θήρα. Πολλὰκι μάλιστα μοὶ ἐδίδε νὰ τῷ γράφω καὶ νὰ τῷ μεταφράζω ἐπιστολάς ἀπευθυνόμενας πρὸς διαφόρους ἄρχοντας τῆς Γερμανίας, ἐπιστολάς ἀσημάντους, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλ' ὑποκρυπτούσας ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν, ἐπειδὴ ὀλίγον μὲ ἐνδιέφερε, δὲν ἐζήτουν καὶ νὰ γνωρίσω.

»Ἀλλως τε, εὐκόλως ἐφαίνετο ὅτι ὁ κόμης Πόπολι, ἦτο προκατειλημμένος ὑπὸ σχεδίου τινός, ἐπειδὴ, μὲ ὅλας τὰς προσπάθειάς ὅπως φανῇ εὐθυμὸς, ἤρχοντο στιγμὰι κατὰ τὰς ὁποίας τὸ μέτωπόν του ἐρρυθιδούτο καὶ συνεσπῶντο αἱ ὀφρυὲς του τέλος ὠμοιάζεν ἄνθρωπον βελήως σκεπτόμενον πρᾶγμα ὅλως ἀσύνητες εἰς αὐτόν.

»Ὅταν ἀνέφερον περὶ τούτου εἰς τὸν Θεοδόχον ἐκεῖνος μὲ ἠλεγχεν ὡς φαντασιόκοπον καὶ δὲν ἤθελε νὰ μὲ πιστεύσῃ.

»Μίαν ἐσπέραν ἔρχεται πρὸς ἐμὲ μὲ ἥθους τεταραγμένον.

»—Ἰωάννα, μὲ λέγει, ἐδῶ συμβαίνει πρᾶγμα παράδοξα, εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ πύργου ὑπάρχει σωρὸς ὀπλων.

»—Ὅπλων θήρας;

»—Ὅχι, ἡ χρῆσις των εἶνε διαφορετικὴ, καὶ ἔπειτα, ἀπόψε

ἐνῷ ἐπέστρεφα ἀπὸ τὸ χωρίον, ὅπου πρὸ μικροῦ ἐκινώνισα ἓνα ἀσθενῆ, μὲ πλησιάζει εἰς τὸ μέσον τοῦ δάσους ἄνθρωπος περιτυλιγμένος εἰς μανδύαν καὶ μὲ λέγει χαμηλῇ τῇ φωνῇ·

»—Κύριε ἐφημέριε, λάβε τὴν κυρίαν κόμησσαν καὶ φύγετε αὐτὴν τὴν νύκτα ἀπὸ τὸν πύργον, ἐπειδὴ κινδυνεύει ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ζωὴ της, ἐὰν μείνῃ, αὐριοὶ δὲν θὰ εἴσθε πλέον εἰς καιρόν. Καὶ ἔφυγε τρέχων.

»—Θὰ ἦτο βέβαια κανεὶς, ὁ ὁποῖος ἠθέλησε νὰ σᾶς φοβήσῃ.

»—Ὅχι, ὄχι, εἶπε ἡ ἀμυνὴν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἐπειδὴ νομίζω ὅτι ἤκουσα τὴν φωνὴν τοῦ ἀγαπητοῦ μου Καρόλου, ὁ ὁποῖος ἐπανήρχετο διὰ νὰ σᾶς σώσῃ.

»—Τοῦ Καρόλου! ἀνέκραξεν, εἶνε ἀδύνατον.

»—Αὐτὸ καὶ ἐγὼ ἐσυλλογίσθην καὶ ὅμως ἡ καρδιά μου ἐπάλλεν ὡς νὰ ἦτο αὐτός. Ὅταν λοιπὸν ἀπεμακρύνθη, ἀφ' οὗ πρῶτον μοῦ ἔθλιψε τὴν χεῖρα, ἐφώνησε: «Κάρολε, Κάρολε». Ἐσταμάτησε, τότε ἐνόμισα ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ καὶ θὰ ριφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀφήσας ληπηρὰν κραυγὴν, ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐγένεεν ἄφαντος.

»Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῇτε ποῖαν ταραχὴν μοὶ ἐπρόξενησεν ἡ διήγησις ἐκείνη. Ἀλλὰ διατί, ἔλεγον, νὰ φύγωμεν αὐτὴν τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν ἐκαυλιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ ὅπου πολυάριθμοι ὑπηρεταὶ ἠδύναντο νὰ μᾶς ὑπερασπισθῶσι τὸ κίνημα ἐκεῖνο μὲ ἐφαίνετο λίαν ἄτοπον, καὶ ἤρχισα νὰ διστάζω καὶ περὶ τῶν λοιπῶν.

»Ἐν τούτοις, διὰ νὰ ἔχω καθαρὰν τὴν συνείδησιν, ἔστειλα νὰ ζητήσουν τὸν συζυγόν μου. Ἐσήμεινε μεσονύκτιον καὶ ἀκόμη δὲν εἶχε ἐπιστρέψει. Διέταξα τότε νὰ μὲ εἰδοποιήσουν ὅταν ἐπιστρέψῃ. Ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ κόμης δὲν ἐφάνη μᾶς κατέλαθε τότε ἀνησυχία καὶ ἅμα ἐφάνη τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἀπεφάσιμα νὰ ἀποστείλω πρὸς ἀναζήτησίν του. Αἱ θύραι τῆς ἐπαύλεως ἐφυλάττοντο ὑπὸ στρατιωτῶν Ἰσπανῶν. Ἀξιωματικὸς τις ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν μου καὶ εἶπε μετὰ σεβασμοῦ·

»—Ἐρχομαι νὰ ἐκτελέσω ἐντολὴν δυσάρεστον· ἔχω διαταγὴν νὰ σᾶς συλλάβω.

»—Ἐμὲ, κύριε;

»—Μάλιστα, ὑμᾶς, τὴν κόμησσαν Πόπολι.

»—Καὶ μὲ ποῖον δικαίωμα;

»—Ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως.

»Ὡφείλον νὰ ὑπακούσω, καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄχημα, τὸ ὁποῖον μὲ περιέμενεν. Ἐπίσης συνέλθον καὶ τὸν κόμητα Πόπολι, κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτός, εἰς τὴν οἰκίαν συνενόχου τοῦ εὐγενοῦς καὶ γειτονός του.

»Ἰδοὺ ποῖον ἦτο τὸ ἐγκλημα, τὸ ὁποῖον τότε δὲν ἐγνώριζον, ἀλλὰ κατόπιν ἔμαθον.

ζ'

»Ὁ κόμης Πόπολι, κύριος μεγάλης περιουσίας κύξηθείσης καὶ διὰ τῆς περιουσίας τοῦ δουκὸς τῆς Ἀρκου, τοῦ θεοῦ μου, ἐνόμισεν ὅτι διὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ πλοῦτος ἠδύναντο νὰ ἔλθῃ ἐπὶ κεφαλῇς τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Ποτὲ δὲν ἐφαντάσθη ὅτι ἔχουσι καὶ σημασίαν τὰ πλεονεκτήματα διὰ τοῦτο ὠρίσθη ὅτι τὴν ὀλίγην σπουδαιότητα ἀπέδιδεν εἰς αὐτόν ἡ αὐλὴ τῆς Ἰσπανίας, καὶ τὸν ἄφροναν περιορισμένον εἰς τὰ

κτῆματά του, ἐνῶ ἐκεῖνος ὠνειροπόλει τὴν ἀντιβασίλειαν τῆς Νεαπόλεως καὶ ἐνόμιζε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀνθρώπου μὲ βαρύντητα. Ἡθέλησε τότε νὰ προδώσῃ εἰς τοὺς αὐτοκρατορικοὺς τὴν Νεάπολιν δυσχεραίνουσιν ὑπὸ τὸν Ἰσπανικὸν ζυγόν. Τὴν μνησικακίαν τοῦ μετέδωκε καὶ εἰς πλείστους τῶν περίεργων, τῶν ὁποίων ἐνομιζέτο ἀρχηγός, ἐνῶ πραγματικῶς ἦτο ὄργανον αὐτῶν, διότι ἐὰν ἐπετύγχανον, αὐτοὶ ἤθελον ἀπολαύσει ὅλων τῶν καρπῶν συνωμοσίας, τῆς ὁποίας ὅλους τοὺς κινδύνους διέτρεχεν ὁ κόμης Πόπολι.

«Ὅπως δὴποτε ἡ συνωμοσία ἦτο φανερά, αἱ ἀποδείξεις πολλὰ καὶ οἱ δικασταὶ σύμφωνοι. . . Ἀλλ' ἡ κοινὴ γνώμη ἐξεφράσθη τόσῳ διστακτικῶς περὶ τῆς ἱκανότητος καὶ δεξιότητος τοῦ Πόπολι, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ πεισθοῦν ὅτι ὑπ' αὐτοῦ συνελήφθη τοιαύτη ἐπιχείρησις, καὶ οὕτως ἀπεδόθη εἰς ἐμέ ὅλον αὐτῆς τὸ κλέος. Διὰ τῶν προτροπῶν καὶ τῆς ἐπιρροῆς μου, ἔλεγον, ἔσυρον αὐτὸν εἰς τὴν συνωμοσίαν ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἐγὼ ἤμην ἡ ψυχὴ καὶ ὁ ἀρχηγός. Καὶ ὅμως εἰς ἄλλους δικαστὰς ὀλιγώτερον προκατειλημμένους ἤθελον φανῇ ἀρκούσαι ἀποδείξεις αἱ ἰδιόχειροί μου ἐπιστολαί, τὰς ὁποίας εἶχον συλλάβει. Γνωρίζετε τὴν ἐκδοχὴν τῆς δίκης αὐτῆς, τόσῳ κοινῆς κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἰσπανίαν. Ἡξέυρετε ἀκόμῃ ὅτι κατεδικάσθημεν εἰς θάνατον· ἀλλ' ἰδοὺ τί δὲν γνωρίζετε.

«Οἱ δικασταὶ οἰκτεῖραντες τὴν νεότητά μου, ἐξητήσαντο ὑπὲρ ἡμῶν ἀπὸ τὴν αὐτὴν τῆς Μαδρίτης τὴν βασιλικὴν χάριν, ἀλλ' εἰς μάτην. «Ὅθεν ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ὠρίσθη διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Γεναρίου· τὴν προτεραιὴν λοιπὸν παρεκάλεσα νὰ μοὶ ἐπιτρέψουν δύο τινὰ, τὰ ὁποῖα καὶ μοὶ παρεχώρησαν· πρῶτον, νὰ ἴδω καὶ ἀσπασθῶ τὴν νεωτέραν μου ἀδελφὴν, ἡ ὁποία πρὸ ἔτους ἀποσυρθεῖσα τοῦ μοναστηρίου, ἠναγκάσθη πάλιν πρὸ ὀλίγου νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτό· καὶ δευτέρον, νὰ ἐκλέξω τὸν πνευματικόν μου. Μοὶ ἀπεκρίθησαν ὅτι ἱερεὺς τις, εὐρισκόμενος πλησίον τῆς θύρας τῆς φυλακῆς ἐζήτηε νὰ μοὶ ὁμιλήσῃ. Ποῖος ἄλλος θὰ ἦτο ἐσυλλογίσθη, ἐκτὸς τοῦ Θεοβάλδου; . . . δὲν ἠπατώμην.

«Εἰσῆλθε μὲ τὴν κεφαλὴν ἀνωρθωμένην καὶ τὸ μέτωπον ἀκτινοβόλον, ἐνόησα πάραυτα τὸ αἶτιον τῆς ἀγίας χαρᾶς, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐνεψυχοῦτο καὶ ἔδραμον πρὸς αὐτόν.

«— Φίλε μου, πάτερ μου· ἰδοὺ ἡ ἡμέρα τῆς ἀπολυτρώσεως... θὰ τὸν ἐπανίδω.

«— Ὅχι ἀκόμῃ, ἀπεκρίθη μὲ τὸ θλιβερόν καὶ ἐκφραστικὸν μειδίαμά του.

«Μετὰ ταῦτα στρεφόμενος πρὸς τὸν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν εἰσερχόμενον ἐπιστάτην τῆς φυλακῆς, ἐνεχείρισε ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος διέτρεξε μετὰ ζωηρότητος, καὶ ἐκπληκτος τὴν ἀφῆκεν ἐπὶ παρακειμένης τραπέζης. Ἀνεσκίρτησα, διότι ἀνεγνώρισα γραφὴν γνωστοτάτην εἰς ἐμέ. Ἡ ἐπιστολὴ περιεῖχε τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις:

«Ἡ Ὑ. Μεγαλειότης χθὲς ὑπεσχέθη νὰ παραχωρήσῃ πᾶσαν αἰτησίαν μου. Ὅθεν ζητῶ παρ' Ὑμῶν τὴν χάριν ὑπὲρ τῆς κομῆσεως Πόπολι καὶ τοῦ συζύγου αὐτῆς.

«Ὁ ὑπογεγραμμένος

«ΚΑΡΟΛΟΣ ΒΡΟΣΚΗΣ

«Κατωτέρω ἰδιόχειρον τοῦ βασιλέως:

«Παραχωρεῖται.

«Ὁ ὑπογεγραμμένος

«ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ».

«Αἱ θύραι τῆς φυλακῆς ἠνοίχθησαν, ἤμεθα ἐλεύθεροι, ἀλλὰ ἐπὶ ζωῆς ἐξορίσται τῆς Νεαπόλεως. Μᾶς διέταττον νὰ τὴν ἐγκαταλείψωμεν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, ἡ δὲ περιουσία μας ὅλη ἐδημεύετο. Καὶ ὁ μὲν κόμης ἐφρόντιζε περὶ τῆς ἀναχωρήσεώς μας, ἐγὼ δὲ μὲ καρδίαν πάλλουνσαν ὑπὸ χαρᾶς καὶ φόβου, ἐκλείσθην μετὰ τοῦ Θεοβάλδου.

«— Ζῆ; ἀνέκραξα, ζῆ;

«— Ναί, κυρία, τὸν εἶδον, τὸν ἐνηγκαλίσθην· ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔφερε τὴν ἐπιστολήν αὐτήν· δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ἐπαγρυπνῇ διὰ σᾶς.

«Καὶ ἀκουσίως μου τὰ δάκρυα κατέρρεον ἐκ τῶν παρειῶν καὶ φοβερὰ ἀβεβαιοῦντος μὲ ἐτάραττε καὶ κατέθλιβε τὴν καρδίαν μου.

«— Τὴν νύκτα ἐκείνην, εἶπον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ μᾶς εὐλογήσῃ, ὑπεχρεώθη διὰ τῆς βίρας ν' ἀπομακρυνθῇ;

«— Ὅχι, αὐτοπροαιρέτως ἀπεμακρύνθη, πιεζόμενος μόνον ὑπὸ τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

«— Μίαν ἐρώτησιν ἀκόμῃ, Θεοβάλδε· εἰς τὴν θέσιν του ἐὰν ἦσο ἤθελες πράξει τὸ αὐτό;

«— Ναί, κυρία.

«— Ἐπιδιοκιμάζεις λοιπὸν καὶ τὴν τότε καὶ τὴν σήμερον διαγωγὴν του, τὴν σιωπὴν καὶ τὴν ἀπουσίαν του καὶ αὐτὸ ἀκόμῃ τὸ περιβάλλον αὐτὸν μυστήριον;

«— Ναί, ἀπήντησε μὲ φωνὴν στερεὰν καὶ ἀκλόνητον, ναί, τὰ ἐπιδιοκίμαζω.

«— Τώρα εἶμαι ἡσυχος! ἀνέκραξα τείνουσα εἰς αὐτόν τὴν χεῖρα· θὰ γείνω ἄξια, ὡς ἐκεῖνος τῆς ὑπολήψεώς σου, καὶ καθὼς ἐκεῖνος, οὕτω καὶ ἐγώ, θὰ μείνω πιστὴ εἰς τὴν τιμὴν καὶ εἰς τὸ καθῆκον.

«Ὁ κόμης Πόπολι ἐμφανισθεὶς κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ πλοῖον ἦτο ἑτοιμον, ἔπρεπε λοιπὸν ν' ἀναχωρήσωμεν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἤρχιζον δι' ἐμέ αἱ ἡμέραι τῆς ἐξορίας. Χαῖρε, λοιπὸν, πατρίς μου! ἔλεγον χύνουσα δάκρυα· χαῖρε, ὠραίε τῆς Νεαπόλεως οὐρανέ! Ἐχετε ὑγίειαν, ἀντικείμενα προσφιλῇ!

«Καὶ τὸ πλοῖον μᾶς ἀπήγαγεν, ὡς πτωχοὺς φυγάδας καὶ ἐξορίστους, διὰ παντός... Ἡ λέξις αὕτη ἀντήχει εἰς τὰ ὦτά μου ὀξύτερον καὶ τῆς βοῆς τῶν κυμάτων καὶ τῶν κραυγῶν τῶν ναυτῶν, ἐνῶ μακρόθεν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ὁ Θεοβάλδος ἐκίνει ἀκόμῃ ὡς σημεῖον ἀποχαιρετισμοῦ λευκὸν μανδύλιον, ἕως ὅτου ἐξηφανίσθη εἰς τὴν ὁμίχλην τῆς ἐσπέρας· ἐπὶ πολὺ προσεπαθουν νὰ τὸν διακρίνω καὶ ὅταν δὲν τὸν ἔβλεπον πλέον:

«— Τετέλεσται, ἐσυλλογίσθη, τετέλεσται, τοῦ λοιποῦ ἀπεμυνώθην ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου.

«Καὶ μεταξὺ φίλων ὑποφέρει τις γενναιότερον τὰς περιπετειὰς τῆς τύχης, ἀλλὰ νὰ ὑπομένη μεγάλας συμφορὰς καὶ συμμερίζεται αὐτὰς μετ' ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους δὲν ἀγαπᾷ, εἶνε διπλὴ βᾶσανος καὶ μάλιστα ἡ πρώτη, ὅταν εἶνε ἴσως σκληροτέρα τῆς δευτέρας. Ὑπεχρεούμην νὰ ὑπομένω τὰ παράπονα, τὴν δυσθυμίαν καὶ τὰς μομφὰς ἀκόμῃ τοῦ κόμητος Πόπολι, ἐπειδὴ τὰ πάντα ἀπέδιδεν εἰς ἐμέ. . . ὡς καὶ τὴν πενίαν αὐτήν, τὴν ὁποίαν μέχρι τοῦδε δὲν ἐγνώριζον καὶ ἡ ὁποία μᾶς ἐπεσκέφθη.

«Ἐζητήσαμεν ἄσυλον εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἐφθάσαμεν ἐκεῖ χωρὶς πίστωσιν, χωρὶς καταφύγιον, χωρὶς χρήματα, χωρὶς ἐλπίδας ἐκ τῆς δημευθείσης περιουσίας μας. Καὶ φαντάσθητε